

Návrh kvantitativního výzkumu na komiks „električka“

Problém vyjádřený v tomto textu autorka zařadila do kategorie generační propasti. Tento jev je však poměrně širokou oblastí a pro účely výzkumu bude proto vhodnější zaměřit se pouze na chování mladší generace ke starším lidem v městských hromadných dopravních prostředcích, jak je také v textu vyjádřeno.

Cílovou skupinou výzkumu jsou obě generace, neboť výzkum zaměřený pouze na jednu ze skupin by ukázal jen jeden ze dvou pohledů. Jako výzkumná metoda budou použity dotazníky rozšířené anonymně nebo kontaktně zaměřené pouze na Brno a okolí, neboť komplexní pokrytí celé České republiky by vyžadovalo velmi náročný výzkum.

Struktura dotazníku nebude složitá a většina otázek bude uzavřených nebo polouzavřených. Na začátku je třeba identifikovat respondenta, pro účely výzkumu je vhodné zjistit věk, pohlaví a dosažené vzdělání. Následující otázky budou pomocí pozitivního a negativního výběru zjišťovat, jak často a jaké typy MHD respondent používá. Další část dotazníku s podobnými typy otázek se zaměří na prozkoumání kladných nebo záporných zkušeností s interakcemi mezi generacemi v MHD. Pro názornost uveďme několik příkladů: Přenecháte vždy své místo v MHD staršímu člověku? Odmítnete, když Vás někdo (ne nutně starší, než Vy) požádá o místo v MHD? Žádal/a jste někdy o místo v MHD mladšího/staršího člověka? Považujete pravidla slušného chování v MHD za důležitá?

Poslední otázka bude polouzavřená a bude zjišťovat, zda by respondent souhlasil se změnou legislativy ohledně chování v MHD, případně jakým způsobem.

Výstupem výzkumu budou statická data o interakcích v MHD s ohledem na četnost jejich používání mapující Brno a jeho okolí. Výhodou této metody je rychlé a přehledné zpracování, nutnou nevýhodou typickou pro kvantitativní výzkum je opomenutí důležitých okolností každé konkrétní interakce a postoj účastníků k této interakci. Toto téma lze postihnout některou z kvalitativních metod, jak si ukážeme v dalším odstavci.

Návrh kvalitativního výzkumu na text na komiks „električka“

Pojmenování problému, tedy generační propast či střet, navržené v předchozím odstavci zůstává stejné i pro kvalitativní výzkum. Zde však bude cílem výzkumu zachytit postoj mladé generace k pravidlům slušného chování ke starším lidem v MHD. Mnohdy totiž, jak naznačuje text, mohou být mladí lidé odrazeni nepříjemným zážitkem. Možná, že tato pravidla ani nepovažují za důležité. Zjistit motivy jejich chování bude úkolem kvalitativního výzkumu, ke kterému použijeme metodu polostrukturovaného skupinového rozhovoru.

Cílovou skupinou budou mladí lidé ve věku od patnácti do pětadvaceti let. Otázky se budou týkat jejich prvního seznámení s pravidly chování v hromadných dopravních prostředcích (např. byla-li součástí výchovy či nikoli), jejich současného postoje k nim (považují-li je za důležitá, potřebná, nebo chápou-li je naopak jako přežitek „starých mravů“ a nepovažují za nutné učit děti těmto pravidlům), případně jejich negativních a pozitivních zážitků z této oblasti. Další otázky budou reagovat na odpovědi respondentů.

Výstupem výzkumu budou dynamická data mapující postoj mladých lidí k pravidlům slušného chování v MHD. Data nelze vztáhnout na širší populaci, tak jako data z výzkumu kvantitativního, jejich výhodou ale je, že vypovídají o individuálních motivech, postojích a zájmech, které se do chování promítají.

Návrh kvantitativního výzkumu na text *Dějiny z fragmentů*

Tématem pro tento kvantitativní výzkum založený na textu *Dějiny z fragmentů* je informační přetlak. K výzkumu bude použita metoda statistiky. Zaměříme se na všechny současné učebnice dějepisu pro střední školy a budeme srovnávat několik jejich aspektů.

Soustředíme se na prezentaci hlavních historických osobností (kdo je představen jako kladný/záporný, schopný/odvážný/lehkomyšlný/inteligentní), a událostí (klíčové/rozhodující/nedůležité). Porovnáme, zda učebnice dávají přednost časovým či prostorovým souvislostem, zda představují více pohledů na jednu událost, nebo jen jednu verzi, zda vysvětlují dějiny z pohledu „velkých vyprávění“ (víra ve svobodné jedince, v osvobozený lid,

v pokrok) nebo se zaměřují spíše na konkrétní události, i když třeba bez přímých vzájemných souvislostí.

Výstupem výzkumu budou statistická data mapující způsob, jakým učebnice prezentují dějiny středoškolským studentům. Neříkají však nic o tom, jak s těmito učebnicemi pracují profesori nebo studenti, což bude tématem kvalitativního výzkumu.

Návrh kvalitativního výzkumu na text *Dějiny z fragmentů*

Téma tohoto kvalitativního výzkumu autorka nazvala změnou ve vnímání historie, která zahrnuje více dílčích jevů, jako je subjektivizace dějin, větší množství zdrojů, izolovanost vyprávění a rozvinutější prostorové (spíše než časové) vnímání historie. Výzkumnou metodou bude strukturovaný individuální rozhovor a cílovou skupinou budou profesori/profesorky dějepisu vyučující na středních školách různých úrovní a zaměření. Tuto instituci a tedy i cílovou skupinu autorka vybrala na základě toho, že právě na střední škole mladí studenti získávají širší povědomí o historii jako celku a učí se nahlížet na ni takovou optikou, jaká je jim představena.

První sada otázek se bude týkat způsobu výuky, např. jestli profesori/profesorky dávají přednost chronologickému řazení historických událostí či je raději představují v globálních prostorových souvislostech, zda čerpají materiály pro výuku z jednoho či více materiálů, zda jim záleží na tom, kdo danou historickou situaci interpretuje, zda svůj výklad každý rok obměňují, zda se snaží studentům vštípit lineární celistvé chápání historie nebo se soustředí na obecné tendence doby.

Další otázky budou zjišťovat osobní postoj respondentů k vnímání historie v současném mediálním věku. Výzkumník by měl zjistit, zda respondenti pociťují informační přetlak, zda pochybují o interpretacích některých historických událostí, případně zda považují interpretace prezentované v učebnicích za neutrální a objektivní.

Výstupem výzkumu budou data informující o postoji profesorů/profesorek středních škol k současné interpretaci historických událostí a tím i o způsobu, jakým je historie prezentována mladým lidem. Data nelze vztáhnout na širší populaci, mohou být však podnětem pro další rozsáhlejší výzkum.

Návrh kvantitativního výzkumu na text *Je česká psychiatrie v krizi?*

Tématem kvantitativního výzkumu založeném na textu *Je česká psychiatrie v krizi?* je informovanost české veřejnosti o duševních poruchách, jejich léčení a psychiatrii vůbec.

Výzkumnou metodou je dotazník. Bude založen na víceméně vědomostních uzavřených otázkách, zjišťujících, zda mají lidé dostatek informací o tom, jak předcházet stresu a dalším civilizačním chorobám, jak se nejčastěji projevují nejznámější psychické poruchy nebo kde sídlí nejbližší psychiatr. Formou polouzavřených otázek se budeme respondentů ptát, zda mají podle jejich názoru duševně nemocní lidé dostatek péče, případně jestli ji lze nějak zlepšit.

Výstupem budou data mapující povědomí české veřejnosti o tématech týkajících se duševních poruch a jejich léčení. Na základě výsledků výzkumu lze například vytvořit program na podporu větší informovanosti o civilizačních duševních chorobách a jejich prevenci.

Návrh kvalitativního výzkumu na text *Je česká psychiatrie v krizi?*

Metodou kvalitativního výzkumu bude individuální hloubkový rozhovor, kterému autorka dává přednost před skupinovým rozhovorem, neboť neintimní prostředí by mohlo ovlivnit výsledky výzkumu. Tématem kvalitativního výzkumu bude postoj duševně zdravých lidí k psychiatrii a duševním chorobám. Cílovou skupinou budou jednak lidé, kteří žijí nebo se pravidelně stýkají s blízkým člověkem postiženým duševní poruchou, a jednak lidé, kteří s takovým člověkem nikdy nebo téměř nikdy nepřišli do styku. Podle toho se také bude lišit obsah otázek.

První cílová skupina bude vypovídat o osobních zkušenostech s duševně nemocnými, o vzájemné interakci, problémech nebo radostech každodenního života. Respondenti by se také měli pokusit co nejrychleji vyjmenovat několik slov spojených s duševně nemocnými a psychiatrií vůbec a jejich přímé asociace by měly být diskutovány. Stejná metoda bude použita i pro druhou cílovou skupinu. Ta bude kromě toho stylizována do situace pravidelného kontaktu s duševně nemocnými a pokusí se co nejvěrohodněji popsat své chování v této situaci, změnu, kterou by to znamenalo pro jejich každodenní život, a očekávané reakce okolí.

Výstupem výzkumu bude komplexní znalost postoje duševně zdravých lidí k duševně nemocným, s ohledem na jejich vlastní osobní zkušenost. Zjištěná data mohou být podkladem pro rozsáhlejší výzkum.